
Alkol ve uyuşturucu maddeler	51
Hız	52
Cep telefonları ve diğer elektronik aygıtlar	53
Yolcular	55
İlginizi dağıtacak diğer unsurlar	56
Yorgunluk	57
Emniyet kemerleri	58
Araç güvenliği	59
Araç bakımı	59
Kaza riskinizi azaltmanın yolları	60

Risk yönetimi

Risk yönetimi

Araç kullanma risk içerir – bu, kaza yapma ve kendinizin ya da başkalarının yaralanmasına ya da yaşamını yitirmesine neden olabilme riskidir. İyi sürücüler riski azaltma ve gidermeyi amaçlarlar.

Öğrenci sürücü olarak en az 120 saat denetçi sürücü eşliğinde direksiyon deneyimi kazanmak daha güvenli bir sürücü olma doğrultusunda önemli ölçüde yol almanızı sağlar.

Bazı durumlar tüm sürücüler için, fakat özellikle yeni sürücüler için, kaza yapma veya yaralanma riskini artırır:

- alkol veya uyuşturucu madde etkisi altındayken araç kullanmak
- hız yapmak
- cep telefonlarını veya diğer elektronik aygıtları kullanmak
- aracınızın içindeki yolcular
- aracınızın içinde ve dışındaki ilgi dağıtıcı şeyler
- yorgunluk – yorgunken araç kullanma
- emniyet kemerini takmamak
- yetersiz araç bakımı.

Alkol ve uyuşturucu maddeler

Alkol, uyuşturucu madde ve belirli ilaçlar güvenli araç kullanma yeteneğinizi olumsuz etkiler.

- Kaza yapma olasılığınız alkollü iken daha yüksektir. Kanınızdaki alkol oranı arttıkça kaza yapma riskiniz de artar. Kanındaki Alkol Oranı (BAC) .05 olan bir sürücünün kaza riski iki kattır.
- Öğrenci sürücülerin ve deneme süresi ehliyetine sahip sürücülerin kanındaki alkol oranı sıfır olmalıdır. Bu, kesinlikle alkollü olmamaları anlamına gelir. Bu kuralın hiçbir istisnası yoktur.
- Alkollü araç kullanma suçunu işleyen ve 26 yaşının altında olan (öğrenci sürücü ve deneme süresi sürücüleri dahil) tüm sürücüler için ağır cezalar bulunmaktadır. Bunlar arasında ehliyet iptali ve 0.07 veya daha üzerinde alkol oranı ile araç sürme suçundan ceza alan sürücülerin araçlarına ehliyetlerini geri alırken alkol kontak anahtarı kilitli (ignition interlock) takılması da bulunmaktadır.
- İçki içtikten epey bir süre sonra bile kanınızda hâlâ alkol bulunabilir. Sürücülerde alkol aldıkları gecenin sabahında yapılan alkol testinde kandaki alkol miktarının sıfırın üzerinde çıkması sık rastlanan bir durumdur. Alkol ve yol güvenliğine ilişkin daha fazla bilgiyi sayfa 71-75'te bulabilirsiniz.

- Farklı uyuşturucu maddeler sizi değişik şekillerde etkiler, ancak çoğunun araç kullanmanız üzerinde olumsuz etkisi olmaktadır. Uyuşturucu maddelerin etkisi altında araç kullanmak yasalara aykırıdır. Alkol gibi, bu kurala da istisna yoktur (sayfa 75-77'ye bakınız).
- Birçok reçeteli ve reçetesiz ilaç güvenli araç kullanma yeteneğinizi etkileyebilir. Aldığınız ilaçların araç sürücülüğünüzü nasıl etkileyebileceğini doktorunuza veya eczacıya sorunuz. Sadece arkadaşlarınızın söylediklerine güvenmeyiniz.
- Alkol, uyuşturucu madde veya ilaçları birbiriyle karıştırmak herhangi birini tek başına almaktan çok daha kötüdür. Birkaç kadeh alkol almış ve biraz esrar kullanmış bir sürücü aşırı derecede sarhoş olmuş bir sürücü kadar tehlikeli araç kullanır. Alkol, uyuşturucu maddeler ve bazı ilaçların farklı karışımları için de aynı şey geçerlidir.

Araç kullanmayı alkol, uyuşturucu madde veya ilaçlarla karıştırmayınız. Bu riskten kaçınmak için daha önceden plan yapın:

- alkol ve uyuşturucu madde kullanmayan birinin aracı sürmesini sağlayınız
- eve araba kullanarak dönmek yerine gittiğiniz yerde kalınız.
- bir arkadaşınızın veya akrabanızın sizi almasını ayarlayınız
- toplu taşıma araçlarına ya da bir taksiye bininiz.

Risk yönetimi

Hız

Hız ile trafik kazaları arasında belirgin bir bağlantı vardır. Ne kadar hızlı giderseniz, kaza yapma riskiniz o kadar artar. Tüm ölümcül kazaların hemen hemen %20'sinde ve yoldan çıkma gibi yalnızca tek bir aracın yer aldığı kazaların yaklaşık %30'unda hız faktörü bulunmaktadır. Hız ayrıca kaza yaptığınız takdirde aldığınız yaraların ciddiyetini de artırmaktadır.

Tek başına araç kullanan yeni sürücüler için hız yapma daha da risklidir. Diğer araçlardan daha hızlı gitmeniz, hata yapma payınızı azaltır. Tek başına araç kullanan yeni bir sürücü olarak, hız yapmak, aşağıdakiler gibi yapmanız gereken tüm diğer şeyleri yapmak için size daha az zaman tanır:

- yolu taramak
- olası tehlikeleri önceden görmek
- her trafik durumu için doğru kararları vermek.

Hız konusunda daha fazla bilgiyi sayfa 79 ve 83'te bulabilirsiniz.

Cep telefonları ve diğer elektronik aygıtlar

Mesajlaşma dahil cep telefonunun araç sürerken herhangi bir şekilde kullanımı tehlikelidir çünkü trafikteki dikkatinizi dağıtır ve araç kullanma yeteneğinizi etkiler. Araç kullanırken dikkatinizi dağıtan ve gözlerinizi yoldan alan herşey kaza yapma riskinizi artırır. Bu daha yönetimi ve daha deneyimli sürücüler için de geçerlidir.

- Cep telefonu kullanmak şunları yapmanıza sebep olur:
  - üzerinde olduğunuz şeritin çizgilerinin dışına çıkmanız
  - önünüzdeki aracı çok yakın bir mesafeden takip etmeniz
  - trafik ışıklarını ve başka sinyalleri kaçırmamız.
- Cep telefonuyla konuşmak, elle tutulmayan bir telefon bile olsa, kaza riskinizi artırır.

Gerçek

Araç kullanırken mesajlaşma tehlikelidir çünkü gözünüzü trafikten ayırmanıza sebep olur.

Kurallar çok basittir.

- Öğrenci sürücüler ve P1 deneme süresi ehliyetine sahip sürücüler araç kullanırken elle tutulan veya tutulmayan herhangi bir cep telefonunu kullanamaz ve yazılı mesaj gönderemez ve okuyamazlar.
- P2 deneme süresi ehliyetine sahip sürücüler ve tam sürücü ehliyetine sahip sürücüler araç kullanırken, telefonun araca yerleştirilmiş bir kap içinde olmaması veya elle dokunmadan kullanılamaması durumunda telefon görüşmesi yapamaz veya gelen bir görüşmeyi yanıtlayamaz.

Araç kullandığınız zamanlarda gelen telefonlara cevap vermeyeceğinizi mesaj kaydınızda sizi arayanlara açık bir şekilde ifade etmek faydalıdır.

Aşağıdakileri yaparak telefonunuzu yanıtlamanın çekiciliğinden kaçınabilirsiniz:

- telefonunuzu kapatarak
- telefonunuzu sessize alarak
- araç kullanırken telefonunuzu ulaşamayacağınız bir yere koyarak.

Risk yönetimi

Telefon Etmek veya cevap vermek zorundaysanız, aracınızı güvenli bir şekilde yolun kenarına çekiniz ve park ediniz. Telefonunuzu kullanmak için acil durum şeritinde durmayınız çünkü bu yasaktır.

İlginizi dağıtabilecek tek elektronik aygıt cep telefonunuz değildir. Aşağıdaki cihazları kullanarak veya almak için uzanarak da ilginizi dağıtabilirsiniz:

- CD çalar veya radyo
- yanınızdaki yolcunun telefonu telefonu
- DVD göstericiler veya diğer görsel aygıtları (Visual Display Unit – VDU)
- GPS aygıtları
- iPod'lar ve başka MP3 çalarlar
- elle tutulan bilgisayarlar (PDA'lar) ve bilgisayarlar.

Aşağıdakileri yaparak riski azaltabilirsiniz:

- aracınızda, özellikle P ehliyetiniz aldıktan hemen sonra, ilginizi dağıtacak aygıtlar bulundurmayarak,
- öğrenci sürücülüğünüzün ilerleyen dönemlerinde denetçi sürücünün desteğine hâlâ sahipken örneğin radyo ve CD çalar gibi, dikkatinizi dağıtacak bir veya iki aygıtı alıştırarak

- aygıtlarda yapılması gereken herhangi bir değişikliği (GPS'inizi ayarlamak, CD çaları başlatmak, radyoyu ayarlamak) aracı sürmeye başlamadan yaparak
- araç kullanırken haritaya bakmaya çalışmak yerine GPS aygıtınızdaki sözlü yönlendirmeleri kullanarak.

Bir görsel izleme aygıtının (örneğin DVD gibi) aracınıza sürücü koltuğundan görülebilecek şekilde yerleştirilmiş olması, aracınız durmuş olduğunda bile, park edilmemişse, yasaya aykırıdır. Bunun tek istisnası sürücülere yardımcı aygıtlardır, örneğin araca monte edilmiş sefer cihazları. Ayrıca başka bir sürücünün dikkatini dağıtabilecek bir görsel izleme aygıtı da bulunduramazsınız. Bu kuralların ihlali durumunda para cezası alabilirsiniz veya ehliyetiniz geçici olarak iptal edilebilir.

Yolcular

Yolcular ilginizi dağıtabilir ve kaza yapma riskinizi artırabilir. Aşağıdakileri yaparak bu riski azaltabilirsiniz:

- konuşmalarınızı kısa keserek – araç kullanmaya odaklanmışken yolcularınızın sessiz olmasını rica etmek **KABALIK DEĞİLDİR**
- araç sürmenize kesin olarak odaklanmanız gerekirken size söylenilen herhangi bir şeyi dinlemeyerek
- daha fazla yoğunlaşmaya ihtiyacınız olacak durumları fark ederek – örneğin kavşaklarda, okul çevrelerinde veya yoğun trafikte
- hızınızı azaltarak
- olabilecek bir tehlikeye karşı daha fazla yere ve tepki verecek zamana sahip olmak için kendi aracınızla önünüzdeki araç arasında daha büyük bir mesafe bırakarak
- acil bir durum olmadığı müddetçe yolcularınızdan siz araç sürerken cep telefonlarını kullanmamalarını rica ederek
- kendiniz de sorumlu bir yolcu olup, özellikle karmaşık koşullarda başka sürücülerin dikkatini dağıtmayarak
- dikkatin daha fazla dağıtılabilecek radyo ve diğer elektronik aygıtları kapatarak.

Yolcular bir yandan dikkatinizi dağıtırken bir yandan da, örneğin CD değiştirmek gibi işlerde size yardımcı olabilirler.

P1 ehliyetine sahipseniz, 16 ile 22 yaşları arasında birden fazla yolcu taşıyamazsınız.

Ehliyet türünüze bakmaksızın, tek başınıza araç kullanmaya başladığınız ilk yıl boyunca birden fazla yolcu taşımaktan kaçınınız.

Risk yönetimi

Dikkati dağıtan diğer etkenler

Aracınızın içinde ve dışında, araç kullanırken ilginizi dağıtabilecek daha çok şey vardır. Bunlar arasında şunlar vardır:

- yemek ve içmek
- sigara içmek
- Saçınızı fırçalamak
- haritaya bakmak
- araç kontrol düğmeleriyle oynamak
- meydana gelmiş olan bir şeye kızmak veya sinirlenmek
- reklam panoları
- yolun yakınında meydana gelen sıradışı olaylar
- yayalar ve diğer yol kullanıcılar
- makyajınızı kontrol etmek
- çantanıza veya başka bir nesneye uzanmak.

Bunlardan herhangi birinin neden olduğu dikkat dağılımı dikkatinizi aracı sürmekten alabilir ve bunun çok ciddi neticeleri olabilir. Kaza yapma riskiniz dikkatiniz dağıldığında ve gözünüzü yoldan aldığınızda çok daha yüksektir.

Araç sürmeye odaklanmak yerine başka bir şey yapmanın çekiciliğine karşı koyarak bu riski azaltabilirsiniz. Bu, P sürücüsü olarak tek başınıza araç kullandığınız ilk aylarda daha da önemlidir.

Gerçek

Dikkatinizi dağıtan herhangi bir şey uygun olmayan bir biçimde araç kullanmanıza sebep oluyorsa, dikkatsiz ve tehlikeli şekilde araç kullanmak veya bir araca uygun bir şekilde hakim olamamak suçuyla yasalar uyarınca cezalandırılabilirsiniz. Bunun neticesinde, ağır para cezası, ceza puanı alabilirsiniz veya ehliyetiniz geçici ya da sürekli olarak iptal edilebilir.

Yorgunluk

Sürücünün yorgun olması da kazaların başlıca sebebidir. Yorgunluk:

- direksiyon başında uyumanıza neden olabilir
- reflekslerinizi yavaşlatabilir ve dikkatinizi toplama ve değerlendirme yeteneğinizi etkileyebilir.

Yorgunluk çoğu zaman yoğun bir yaşam tarzından kaynaklanır – partiler, gece geç saatlerde işte çalışmak ve ders çalışmak.

Yorgunluk aşağıdaki durumlarda meydana gelebilir:

- normalde uyku saatleriniz olan zamanlarda araç kullandığınızda (akşam 10 - sabah 6)
- yeterli uyku uyumadığınızda
- çok uzun süreyle uykusuz kaldığınızda (örneğin 17 saat)
- uyanır uyanmaz araç kullandığınızda
- kesintisiz olarak 2 saatten daha uzun bir süre araç kullandığınızda.

Kahve içmenin ya da kısa süre ara vermenin yorgunluğunuzu alacağını düşünebilirsiniz. Almaz; yorgunluğu atmanın tek yolu, yeterince uyku uyumaktır.

İpucu

15 dakikalık kestirme bile kaza yapma olasılığınızı azaltabilir.

Aşağıdaki durumları fark ettiğinizde araç sürmeyi durdurun :

- sürekli esnemek
- bulunduğunuz şeritten diğerine kaymak
- gözlerinizin kapanması ya da görüşünüzün bulanıklaşması
- başınızı yukarda tutmada güçlük çekmek
- hızın istem dışı artması ya da azalması
- yolun son birkaç kilometresini hatırlamamak
- hayal görmek.

Yorgunluğun etkisini azaltmak için:

- yorgunsanız arabayı durdurunuz ve uyuyunuz
- akşam 10 ile sabah 6 arasında, normal olarak uykuda olduğunuz saatlerde araç kullanmayınız
- kullandığınız herhangi bir ilacın uyku hali yaratmadığından emin olunuz. (doktorunuza veya eczacınıza sorunuz.)

Uzun yolculuklarda:

- yolculuk öncesi yeterince uyuyunuz
- aracı mümkün olduğunda bir başkasıyla ortak kullanınız
- önceden plan yapınız ve geceden dinleniniz
- yolculuk sırasında düzenli olarak mola veriniz
- normalde uykuda olduğunuz saatlerde araç kullanmaktan kaçınınız
- uzun bir iş gününün ardından yolculuğa çıkmayınız.

Risk yönetimi

Emniyet kemerleri

Emniyet kemerini doğru bir şekilde takmak bir kazadan sağ kurtulma olasılığını artırmaktadır.

Emniyet kemeri takmak, yalnızca sürücü olarak sizin değil, aynı zamanda araba içindeki yolcular için de önemli bir risk azaltma yöntemidir. Yalnızca kendinizi düşünmeyiniz – arka koltukta oturan yolcularınız dahil, arabanızdaki yolcuların da emniyet kemeri takmalarını sağlayınız.

Bir kaza durumunda emniyet kemeri takılı olmayan sürücüler ve yolcular çoğu zaman araçtan dışarı fırlarlar veya aracın içinde direksiyona, aracın ön camına ya da diğer yolculara savrulurlar. Kaza anında araçtan dışarı fırlayan kişilerin yaşamlarını yitirme olasılığı aracın içinde kalanlara oranla en çok 25 misli.

Kazaların çoğu kısa mesafeli yolculuklar sırasında meydana gelir. Arabayla yalnızca köşeye kadar gidecek olsanız bile, her zaman emniyet kemerinizi takınız. Emniyet kemerlerine ilişkin daha fazla bilgi sayfa 77-79'da bulunabilir.

Gerçek

Aracın içindeki tüm yolcuların emniyet kemeri takmadığı ve yedi yaşının altındaki çocukların ise uygun bebek/çocuk koltuğuna oturtulmadığı durumlarda, sürücüler para cezasına çarptırılacaktır (ayrıca ceza puanı da alacaktır) (sayfa 77-78'e bakınız).

16 yaşında veya daha büyük yolcular da emniyet kemeri takmadıkları durumlarda para cezasına çarptırılacaktır.

Gerçek

Arabanın bagajında, kamyonetin arkasında emniyet kemeri takılı olmayan yolcu taşımak ya da bir yolcunun bedeninin herhangi bir bölümünün aracın kapı veya camından dışarı sarkması hem tehlikelidir hem de yasalara aykırıdır. Bu durumlarda para cezası verilir ve sicilinize ceza puanı işlenir.

Araç güvenliği

Kazalar üzerine yapılan incelemeler daha büyük yönetimi ve daha fazla güvenlik özellikleri bulunan arabaların, daha az güvenlik özellikleri olan daha küçük araçlara nazaran, bir kaza esnasında içindeki kişilere gerçek anlamda daha iyi koruma sağladığını göstermektedir.

Edinmeye çalışmanız gereken en önemli güvenlik özellikleri, arabaya sadece üretim aşamasında takılabilen hava yastıkları ve Elektronik Sarsılmazlık Kontrolü'dür (ESC).

Güvenli bir araç satın almak, bir kaza yaptığınızda hem sizi hem de yolcularınızı koruyacaktır. İster yeni ister ikinci el bir araba olsun, ilginizi çeken arabaların güvenilirlik derecelerini TAC'nin howsafeyourcar.com.au adresindeki internet sitesine ya da Avustralya Asya Yeni Araba Değerlendirme programının ancap.com.au adresindeki internet sitesine girerek öğrenebilirsiniz. Ayrıca 'Alicılar için İkinci el Arabalarda Güvenlik Derecesi Rehberi (Buyer's Guide to Used Car Safety Ratings)' broşürünü de okuyunuz.

Araç bakımı

- Lastik havası ve tırtıklarının derinliğinin kontrol edilmesi ve güvenli seviyelerde tutulması gerekmektedir. Araç kusurundan meydana gelen kazaların en sık görülen nedeni lastik sorunlarıdır.
- Araçların bakımı düzenli olarak bir uzman tarafından yapılmalıdır.

İpucu

Araç kullanırken lastiğiniz patlarsa, direksiyonu sıkı bir şekilde kavrayarak tutunuz, ayağınızı gazdan alınız ve araca biraz hakimiyet sağlayabildiğinizi hissettiğinizde yavaşça frene basınız.

İpucu

ABS fren sisteminin (Antilock Braking Systems - ABS) kullanımı

Acil bir durumda ABS ile durunuz, fren pedalı üzerine sıkı basınç uygulayınız. ABS çalıştırıldığında aracın içinde bir titreme ya da sallanma olabilir ve arabanın fren pedalı uşuldayabilir. ABS'in doğru çalışabilmesi için fren pedalının üzerine sıkı basınç uygulayınız.

Aracınızda ABS olup olmadığını doğrulamak için Araç Kılavuzuna bakınız veya sahibine sorunuz. Daha fazla bilgi için vicroads.vic.gov.au internet adresine bakınız ve ABS'i araştırınız.

Risk yönetimi

Kaza riskinizi azaltmanın yolları

Özellikle P plakalarınızı aldıktan sonraki ilk altı ay içinde güvenli kalmanıza yardımcı olacak bazı basit stratejiler vardır.

1. Strateji – Ne zaman ve nerede araç kullanacağınızı kendiniz seçiniz

Yeni bir sürücü olarak, öğrenci sürücü olarak 120 saatlik direksiyon pratiğiniz olsa bile, kendinizi zor bir duruma sokmak istemezsiniz. Mümkün olduğunda, şunlar gibi zor durumlarda araç kullanmaktan kaçınınız:

- gece çok geç saatte
- şehir merkezinde trafiğin yoğun olduğu saatlerde
- otoyollarda
- kırsal yollarda
- yağmurlu havada
- siste
- kar ve buzda
- çakıllı ve toprak yollarda.

Araç kullanma deneyiminizin fazla olmadığı trafik koşullarında çok fazla araç kullanmaktan kaçınarak kaza yapma riskinizi azaltabilirsiniz. Bu koşullarda araç kullanma deneyiminizi yavaş yavaş artırınız.

2. Strateji - Yavaşlayınız

Halen deneyiminizi geliştirme aşamasında olduğunuz için, olabilecek tehlikeleri, daha fazla deneyime sahip sürücüler kadar önceden göremezsiniz. Genç bir kişinin tepki verme hızına sahip olmak yeterli değildir.

- Hız sınırının altında güvenli bir hızda araç kullanınız.
- Yolun yakınındaki yayalar veya bisiklet sürücüler ya da önünüzde, dönen araçlar gibi herhangi bir olası tehlike gördüğünüzde
- Beklenilmedik bir duruma tepki vermek için biraz daha zaman kazanmak üzere önünüzdeki araçla aranızdaki takip mesafesini açınız.
- Hızınızı saatte 2 ya da 3 km azaltmanız sizi etkilemez – bir yere ulaşmanızı hiç bir şekilde geciktirmeyecektir. Biraz yavaşlayınız!
- Ne kadar fazla hız yaparsanız, kaza yapma riskiniz o kadar artar ve aldığınız yaralar da daha şiddetli olabilir. Hız sınırı saatte 60 km olan bir alanda, hız sınırının üzerine çıktığınız saatte her 5 km için kazaya yapma riskiniz ikiye katlanır.
- Hatırlamanız gereken diğer şey ise hız yaparken yakalandığınız taktirde para cezasına çarptırılırsınız ve ceza puanı alırsınız. Hatta ehliyetinizi bile kaybedebilirsiniz..

3. Strateji – Diğer araçlarla aranızda mesafe bırakınız

Rahat hareket edebilmek için diğer araçlarla aranızda biraz mesafe bırakmak, diğer sürücülerin yaptıkları hatalar dahil, tüm hataların üstesinden gelmenizde size yer ve süre tanıyacaktır.

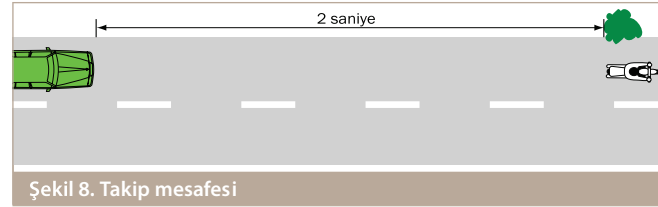
Aracınız ve etrafınızdaki araçlar arasında bol mesafe bırakarak, tepki gösterebilmeniz için kendinize yeterli zaman kazandırın.

Aracınızı önünüzdeki herhangi bir araçtan güvenli bir uzaklıkta kullanmalısınız. Güvenli takip mesafesi, yavaşlamanız ve tehlikeden kaçınmanız için yeterli süreyi tanıyacak kadar olmalıdır.

Sürücülerin çoğu, önlerindeki araçtan en az iki saniye geride olmalıdır. Bunu basit bir testle kontrol edebilirsiniz:

- Yol üzerinde bir levha ya da ağacın bulunduğu bir noktayı belirleyiniz ve önünüzdeki aracın bu noktayı ne zaman geçtiğine dikkat ediniz.
- Aynı noktadan kendi aracınız geçene kadarki saniyeleri sayınız.
- Saymanız en az iki saniye tutmuyorsa, çok yakınsınız demektir.

Risk idaresi

Tanım

Takip mesafesi sizinle önünüzdeki araç arasındaki mesafe ya da aralıktır.

İki saniyelik bir ara normal bir kişinin tepkisi için yeterlidir ama, üç veya dört saniyelik daha uzun bir ara, tehlike algılama becerilerini geliştirmekte olan genç sürücüler için daha güvenli bir seçenektir. Üç ya da dört saniyelik aralıklar da aşağıdaki durumlarda iyi bir güvenlik aralığıdır:

- dikkat dağınık koşullarda
- görüş zayıf olduğunda ya da karanlıkta
- yol ıslak ya da kaygan iken
- aracınızda ağır bir yük taşıdığınızda
- çakıllı bir yolda.

Otobüs, kamyon, tramvay ve tren gibi ağır vasıtalar arabalar gibi manevra yapamazlar. Duraları ve yön değiştirmeleri daha uzun aaman aldığından bunları güvenli bir şekilde sürmek için daha büyük güvenlik aralığına ihtiyaç duyulur. Bunların güvenli mesafesine girmeyin.

Arkanızdaki bir araç sizi çok yakın takip ediyorsa hızınızı artırmak için kendinizi baskı altında hissetmeyiniz.

Yapmanız güvenli ise, önünüzdeki aracın aranızdaki güvenlik aralığını artırması için çok az yavaşlayınız. Bu, ani fren yapmak durumunda kalmamanız için olası bir tehlikeye tepki vermek üzere size daha fazla zaman verir.

Şerit değiştirmeden önce, aynalarınızı kullanarak ve başınızı çevirip arkanızı kontrol ederek, etrafınızda yeterli mesafe olup olmadığını gözden geçirmeyi unutmayınız.

Gerçek

Uzun bir araç kullanıyorsanız (uzunluğu römorku ile birlikte en az 7.5 metre olan herhangi bir araç) ve başka bir uzun aracı izliyorsanız, aşağıdaki durumların dışında, öndeki aracın en az 60 metre arkasından gitmelisiniz:

- (yolun veya sokak lambalarının yanında binaların bulunduğu) bir yerleşim alanında iseniz ya da
- çok şeritli bir yoldaysanız.

Uzun tır araçlarının kullandığı bölgelerde başka bir uzun aracı izlediğiniz durumlarda da 200 metre geriden gitmeniz gerekmektedir.

4. Strateji – ileriye düşününüz

Dikkatinizi sadece önünüzdeki araca odaklamayınız. Gözlerinizle her tarafı izleyiniz ve trafiğin görünümünü tarayınız. Her iki tarafınızdaki ve arkanızdaki iyice uzun mesafelere, aynaları kullanarak bakınız.

Normalde çevrenize böyle bakmazsınız. Pratik yapmanız ve yoldaki diğerlerinin ne yapabileceklerini düşünmeniz gerekecektir. Denetçi sürücünüz bu konuda size yardımcı olabilir. Ayrıca bir yolcu olarak pratik yapmaya da zaman ayırabilirsiniz.

Yolculuğa çıkmadan önce plan yapınız. Gideceğiniz güzergahı gözden geçirmek için bir rehber kullanınız.

Mümkün olduğunca daha iyi bildiğiniz güzergahları izleyiniz. Bu yöntem, araç kullanırken yükünüzü ve stresinizi azaltır.

5. Strateji – Gece güvenli araç kullanmak

Geceleyin araç kullanmak gündüz araç kullanmaktan daha zordur çünkü aracınızın ilerisini ve etrafını gündüz görebildiğiniz kadar iyi göremezsiniz. Gece, olabilecek tehlikeleri daha önceden kestirmek çok daha zordur.

120 saat direksiyon deneyiminiz olsa bile geceleyin araç kullanma deneyiminiz fazla olmayabilir. Ehliyetinizi aldıktan sonra, araç kullanmaya yavaş yavaş başlayınız ve özellikle tek başınıza araç kullanmaya başladığınız ilk birkaç ay boyunca geceleyin mümkün olduğunca az araç kullanınız.

Olası tehlikeleri fark edip tepki vermeye yeterli zamanınız olması için geceleri düşük hızda araç kullanınız.

İpucu

Geceleri denetçinin eşliğinde bol araç kullanma pratiği yapınız.

Gerçek

Kaza yapma riski geceleri daha yüksek olup, deneme süresi sürücü ehliyeti sahiplerinin yer aldığı tüm kazaların yarısı Cuma ve Cumartesi geceleri meydana gelmektedir.

Risk yönetimi

---

6. Strateji – Taşra yollarında güvenli araç kullanmak

Taşra yollarında çeşitli koşullarla karşılaşabilirsiniz: asfaltlı, asfaltsız ve çakıllı yollar.

Öğrenci sürücü döneminizde, taşra yollarında çeşitli hava koşullarında ve tehlikesiz koşullarda mümkün olduğunca fazla pratik yapınız.

7. Strateji – yolu kullanan başkalarını ele almak

Bir sürücü olarak yolu yolcu birçok başka kişiyle paylaşırsınız:

- diğer araba, minibüs, kamyon, otobüs ve tramvay sürücüleri
- yayalar
- motosiklet sürücüleri
- bisiklet sürücüleri.

İşbirliği anlayışıyla araç kullandığınızda, yolu kullanan tüm diğer kişilerle yolu paylaşmak daha kolay ve güvenlidir. Bu, şunları yapmanız anlamına gelir:

- dönüş yaparken veya şerit değiştirirken, yeteri kadar uyarı vermek üzere sinyal lambalarınızı kullanmak
- kendi arabanızla önünüzdeki araç arasında bol miktarda mesafe bırakmak
- ani duruş/kalkış yerine hızınızı uygun bir şekilde ayarlamak
- önünüzdeki aracı geçeceğiniz zamanlar haricinde sol şeritte kalmak
- kavşakları tıkamamak
- başkalarının trafiğe girebilmesine izin vermek
- doğru şekilde şerit değiştirmek
- yol çalışmalarına yaklaşırken ve yanından geçerken hızınızı düşürmek.

İşbirliği anlayışıyla araç kullanmanın elzem olduğu durum ve zamanlar vardır. Bunlar aşağıda belirtilen yerleri kapsamaktadır:

- iki şeritin birleştiği yerler
- sol şeritin sona erdiği yer
- kavşak giriş ve çıkışlarında fazladan şeritlerin olduğu yer
- geçme şeritleri ya da bölünmüş yol sonları
- arabaların park ettiği ve iki aracın geçmesi için yeterli alanın olmadığı yerler
- sürücülerin dar bir yan sokaktan çıkış yapmasının gerektiği yerler
- sürücülerin park etmekte olduğu yerler.

Günümüz trafiğinde araç kullanmak zaman zaman usandırıcı ve stresli olabilir. Öfkelenmeniz değerlendirmenizi etkiler ve güvenli bir şekilde araç kullanma yeteneğinizi azaltır..

Aşağıdakileri yaparak soğukkanlılığınızı koruyabilirsiniz:

- yolculuğunuzu planlayarak, gideceğiniz yere ulaşmanız için bol zaman ayırarak ve oraya nasıl gideceğinizi bilerek
- eğer geç kalıyorsanız, direksiyona geçmeden önce gideceğiniz yeri aramak
- mümkün olduğu zamanlarda, öfkeli, yorgun ya da duygusal olarak stresliyseniz araç kullanmaktan kaçınmak

Zaman zaman hata yapabilirsiniz – bu, erken sinyal vermemek ya da bir başka sürücünün kendi kişisel alanı olarak düşündüğü bir alana geçmek gibi basit bir hata olabilir. Bu hareketiniz başka bir sürücüyü öfkeli edebilir ve soğukkanlılığını kaybedebilir. Aracınızı çok yakından takip edebilir, farlarını yakıp söndürebilir kornaya basabilir ya da yakışsız hareketler yapabilir.

Başkalarının yolu kullanırken soğukkanlılıklarını korumalarına katkıda bulunabilirsiniz. Yapabileceğiniz şeyler şunlardır.

- Başkalarının yapmadığı zamanlarda bile daima işbirliği anlayışıyla araç kullanınız.
- Kişisel alanlarını ihlal ettiğinizi düşünmemeleri için diğer sürücülere bol miktarda yer bırakınız.
- Araba sürmeye odaklanınız ve trafik koşullarındaki değişikliklere dikkat ediniz (hız, yol çalışmaları v.s.).
- Araç kullanırken hata yaparsanız hatanızı kabul ediniz.
- Başka bir sürücü hata yapar veya asabileşirse, tepki vermemeye çalışınız – bunun şahsınıza yapılan bir saldırı değil, sadece bir hata olduğunu unutmayınız.
- Sadece tehlike arz edebilecek bir durum karşısında diğer sürücülerini uyarmak için uzun farlarınızı yakıp söndürünüz veya kornaya basınız.
- Saldırgan el hareketleri yapmayınız.

Risk yönetimi

Saldırgan tavırlı bir sürücü ile karşılaşırsanız, uymayınız.

- Normal bir şekilde aracınızı kullanmaya devam ediniz ve tepki göstermemeye çalışınız.
- Göz temasından kaçınınız.
- Diğer sürücüye bol mesafe tanıyınız: diğer sürücü önünüzdeyse, aranızdaki mesafeyi artırın, ve araba sizi yakından takip ediyorsa, sabit bir hızda devam ediniz ya da sizi geçmesine olanak sağlayınız.
- Diğer sürücü sizi rahatsız eder veya önünüze çıkarsa, kapılarınızı ve camlarınızı kilitli tutunuz ve aracınızdan dışarı çıkmayınız.
- Çok tedirgin olursanız, en yakın polis karakoluna gidiniz.

Araç kullanmak ve çevre

Araç kullanmanın çevreye etkileri vardır. 'Eko-araç kullanma' tekniklerini kullanarak çevreye verdiğiniz zararı azaltabilirsiniz. Eko-araç kullanma akıllı araç kullanmadır çünkü para tasarrufu yapmanızı sağlar, çevreyi korur ve sizin ve yolcularınızı sakınır.

Araç kullanmayı öğrenirken 4. Aşamaya ulaştığınızda ya da ehliyetinizi aldığınızda ve kendinize daha fazla güvendiğinizde eko-araç kullanma tekniklerini uygulamaya başlayabilirsiniz.

Düzenli bir şekilde araç kullanınız.

- Sert ve gereksiz yere gaza basmaktan ve şiddetli fren yapmaktan kaçınınız.
- Yavaşlarken, ayağınızı gazdan alarak ve arabayı viteste bırakarak yumuşak bir şekilde hızınızı azaltın.
- Gaza birden bire basmayınız – aksi taktirde %60 daha fazla yakıt kullanabilirsiniz.

Yavaşlayınız ve hızınızı sabit bir ayarda tutunuz.

- Yavaşlamak ve sabit bir hızda gitmek daha az yakıt kullanır (saatte 110 km'de giden bir araç, saatte 90 km'de giden bir araçtan %25 daha fazla yakıt kullanır).
- Güvenli olduğu durumlarda hız kontrolünü (cruise control) kullanınız.

Trafiğin akışını inceleyiniz.

- Trafiğin akışına göre ilerleyebilmek için önünüzdeki araçtan uzak durunuz.

- Önünüzdeki aracı çok yakından takip etmek (tailgating) gereksiz gaza basmalara ve yavaşlamalara sebep olur ve yakıt tüketimini artırır.
- Araçlarla aranızda bol mesafe bırakmak trafik koşullarını görmeyiz ve önceden kestirebilmeniz için size daha fazla zaman tanır ve yakıt tüketimini azaltır.

Yolculuklarınızı planlayınız.

- Trafiğin yoğun olduğu saatlerde araç kullanmaktan kaçınınız.
- Aracınızı kullanmanız şart değilse, kullanmamaya çalışınız – bunun yerine toplu taşıma araçlarını kullanınız, yolculuğunuzu başkalarıyla paylaşınız, yürüyünüz ya da bisikletinizi sürünüz.
- Birkaç işinizi aynı anda halletmek için plan yaparak aracınızı daha az kullanınız.
- Size yakın dükkanlara giderek ve bölgenizdeki alışveriş merkezlerine yürüyerek ya da bisikletle giderek yolculuk mesafenizi azaltınız.

Aracınızın düzenli bakımını sağlayınız.

- Aracınızın lastiklerini araç kılavuzunda önerilen en yüksek basınç ayarında tutunuz. Lastik basıncı çok düşükse yakıt tüketiminiz artar.
- Paranızı tasarruf etmek ve çevre üzerindeki etkinizi azaltmak için aracınızı düzenli olarak servis yaptırınız.

